

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/19/2019
Identifikačné číslo spisu:	1117010667
Dátum vydania rozhodnutia:	23.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1117010667.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkyň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivety Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 23. októbra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Mgr. L. O., stíhaného pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, prejednal dovolanie podané generálnym prokurátorom Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/47/2018 zo 6. júna 2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky o d m i e t a.

Odôvodnenie

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave podal 14. septembra 2017 na Okresný súd Bratislava I obžalobu na obvineného Mgr. L. O. za spáchanie prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona pre skutok, že:

- dňa 13. augusta 2015 v presne nezistenom čase, na doposiaľ nezistenom mieste, používajúc status pod menom L. O., na sociálnej sieti Facebook, prostredníctvom verejne dostupného profilu () zverejnil text: „Pán vystupujúci ako predseda vlády si spoločne s manželkou v roku 2008 založil schránkovú firmu na Belize. V deň vzniku si táto firma založila dva bankové účty v Belize Bank Internacionál (BBIL). Stav k 21. júlu 2015 je 674.546.004,42 \$. Viac k tomu dnes o 10 h na tlačovke v NS SR“, pričom v kontexte s vyhláseniami obvineného prezentovanými dňa 14. augusta 2015 na tlačovej konferencii konanej v priestoroch Národnej rady Slovenskej republiky, ktorej priamy prenos zabezpečovali viaceré médiá vyplýva, že informácie na uvedenom profile sa týkajú predsedu vlády Slovenskej republiky doc. JUDr. F. T., CSC. (ďalej len „predseda vlády“) a jeho manželky prof. JUDr. Z. T., CSc. (ďalej len „manželka“), čím mal oznámiť o predsedovi vlády a jeho manželke nepravdivé informácie, spočívajúce v existencii obchodnej spoločnosti a bankových účtov vedených v Belize s dispozičným právom predsedu vlády a jeho manželky s tam uvedeným stavom účtov, ktorého zdrojom majú byť predovšetkým nelegálne príjmy, a tieto nepravdivé informácie boli následne šírené prostredníctvom sociálnych sietí, televíznym vysielaním, elektronickými a tlačenými médiami, pričom boli spôsobilé poškodiť predsedu vlády v

oblasti vnútorných a medzinárodných politických vzťahov a jeho manželku v zamestnaní na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Okresný súd Bratislava I, uznesením pod sp. zn. 3T/41/2017 z 23. februára 2018 (č. l. 199-208) postupom podľa § 241 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie vedené proti obvinenému Mgr. L. O., pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že:

„V posudzovanej trestnej veci samosudca, so zreteľom na obsah spisu a zadovážené dôkazy zistil, že sa skutok síce stal a že ho spáchal obvinený, avšak podľa názoru súdu skutok, ktorý je obvinenému kladený za vinu, nie je možné právne posudzovať ako trestný čin - prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, ako ani iný trestný čin uvedený v osobitnej časti Trestného zákona a nie je ani dôvod na postúpenie veci. V posudzovanej trestnej veci všetky znaky objektívnej stránky prečinu ohovárania podľa § 373 Trestného zákona naplnené neboli, čoho dôsledkom je jediný možný záver a to, že skutok nie je trestným činom. Súd pritom už na tomto mieste zdôrazňuje, že z dôvodov uvedených nižšie nie je daný priestor na to, aby súd k otázke právnej kvalifikácie skutku (z toho hľadiska či skutok je, alebo nie je trestným činom) vykonal dokazovanie na hlavnom pojednávaní, a to aj so zreteľom na závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa súd venuje na inom mieste odôvodnenia tohto uznesenia. V danej trestnej veci suma zabezpečených dôkazov neumožňuje vysloviť záver o nepravdivosti obvineným uvádzaných skutočností, nakoľko ním prezentované informácie sú v podstate neoveriteľné. Tým súd v nijakom smere netvrdí, že tieto informácie sú pravdivé, avšak vzhľadom na objektívnu stránku stíhaného trestného činu ohovárania podľa v § 373 odsek 1 Trestného zákona je z hľadiska vyvodzovania trestnoprávnej zodpovednosti nevyhnutné, aby nepravdivosť údajov bola preukázaná jednoznačne, bez akýchkoľvek rozumných pochybností. Uvedené so sebou nevyhnutne nesie predpoklad, že pravdivosť alebo nepravdivosť takéhoto údajov je objektívne zistiteľná a overiteľná (nielen z hľadiska delenia výrokov na skutkové tvrdenia a hodnotiace súdy), čo v predmetnej trestnej veci splnené nie je. Vzhľadom na povahu uverejnenej informácie, ktorú predostrel obvinený a povahu veci ako takej (z hľadiska možnosti vykonania do úvahy prichádzajúcich dôkazov) je možné s pravdepodobnosťou približujúcou, resp. rovnajúcou sa istote konštatovať, že dôkazná situácia vyplývajúca z prípravného konania zostane nezmenená aj po vykonaní hlavného pojednávania, v dôsledku čoho by bolo hlavné pojednávanie nedôvodným, „umelým“ a čisto formálnym vykonávaním dokazovania a v konečnom dôsledku bezdôvodným predlžovaním trestného stíhania obvineného. Uvedené platí predovšetkým s ohľadom na charakter listiny označenej ako „Poskytnutie informácii - odpoveď“ spísanou dňa 28.08.2015 a podpísanou zodpovednou osobou Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, finančnej spravodajskej jednotky, ktorá sa týka údajnej informácie od partnerskej finančnej spravodajskej jednotky Belize (ďalej len „FIU Belize“). Obsahom tejto listiny je informácia týkajúca sa doc. JUDr. F. T., CSc. a prof. JUDr. Z. T., CSc., podľa ktorej „FIU Belize informovala FSJ, že v súvislosti s preverovaním vyššie uvedených osôb požiadala o poskytnutie informácií finančné inštitúcie, ktoré pôsobia v rámci jurisdikcie Belize, aby preverili svoje interné databázy klientov. Bolo zistené, že preverované osoby nemajú, ani v minulosti nemali žiadne osobné alebo podnikateľské účty, alebo iné finančné produkty vedené vo finančných inštitúciách na Belize a tieto osoby ani nie sú signatármi na žiadnych účtoch, ktorých majiteľmi sú právnické osoby na Belize. Ďalej nás FIU Belize informovala, že predmetné osoby nemajú účasť v žiadnych spoločnostiach s registrovaným sídlom na Belize a tieto osoby nie sú ani majitelia ani štatutári v takýchto spoločnostiach. O tejto listine sa pritom sám prokurátor v podanej obžalobe správne vyjadril, že na takto poskytnutú informáciu nie je možné prihliadať. Uvedené vyplýva z povahy informácie použiteľnej iba pre spravodajské účely, ktorá sa neopiera o žiaden právne relevantný dokument, resp. tento nie je založený v spise. V danom prípade je obsah listiny vyhotovený Prezidiom Policajného zboru, Národnou kriminálnou agentúrou, finančnou spravodajskou jednotkou a preto nemožno vôbec uvažovať v rovine existencie akéhokoľvek oficiálneho a pre potreby tohto trestného konania použiteľného vyjadrenia príslušných orgánov štátu Belize. V tomto smere súd dopĺňa, že aj v prípade, ak by súčasťou spisu bolo vyjadrenie samotnej FIU Belize, nebolo by možné na takéto

vyjadrenie prihladať, okrem už zmieneného dôvodu (spravodajské účely), aj vzhľadom na absenciu jeho dôkaznej hodnoty. Relevantný právny význam by mohla mať iba informácia poskytnutá priamo od Belize Bank International (BBIL) alebo inej finančnej inštitúcie (peňažného ústavu) štátu Belize a tej inštitúcie, ktorá by mohla mať prístup k relevantným údajom o spoločnosti (označovanej ako tzv. schránková firma, off-shore korporácia a pod.), prípadne od príslušného justičného orgánu Belize, ktorého súčasťou (prílohou) by bola takto požadovaná informácia od uvedenej inštitúcie v písomnej forme. V konečnom dôsledku by však ani prípadne takto poskytnutá informácia nebola spôsobilá potvrdiť, alebo vyvrátiť obžalovaným uverejnené údaje o poškodených osobách. Nemožnosť overenia pravdivosti obžalovaným uvádzaného vyjadrenia, ktoré je popísané v skutkovej vete obžaloby, je totiž daná praktickou nemožnosťou zistenia totožnosti osôb, ktoré stoja (by eventuálne mohli stáť) za založením obchodnej spoločnosti v štáte Belize, ktorá

má atribúty tzv. schránkovej firmy, a tým aj osôb, ktoré v jej mene založili (by eventuálne mohli založiť) účet takejto spoločnosti v Belize Bank International (BBIL). Zjednodušene povedané, podstata tzv. schránkovej firmy, najmä v štátoch označovaných ako „daňové raje“, spočíva okrem iného totiž v tom, že sa síce musí uvádzať napr. spoločník (akcionár) takejto spoločnosti, prípadne agent spoločnosti, tento však nemusí byť jej skutočným spoločníkom, ale iba fiktívnym, za ktorým stojí skutočný spoločník (beneficial owner - tzv. užívateľ konečných výhod), ktorému fiktívny spoločník, prípadne iná osoba odovzdáva finančné prostriedky, výnosy a pod. Právne predpisy v takýchto štátoch spravidla nevyžadujú, aby skutočný spoločník figuroval v takejto spoločnosti a umožňujú, resp. dovoľujú skutočnému spoločníkovi (väčšinou fyzickej osobe) „utajovať“ a nezverejňovať vlastné majetkové pomery. Anonymita konečného užívateľa výhod je popri minimálnej daňovej záťaži jednou z kľúčových charakteristík takýchto spoločností, ktorá je pre off-shore finančné centrá mimoriadne dôležitá a chránená. Súd konštatuje, že jedinými vo veci vykonanými a použiteľnými dôkazmi, ktoré z hľadiska posudzovania pravdivosti obvineným zverejnenej informácie svedčia proti nemu, sú výpovede svedkov - poškodených osôb. Vychádzajúc z povahy danej trestnej veci, resp. právnej kvalifikácie skutku ako prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, ako aj osobitosti zverejneného údaj, ktorého pravdivosť je predmetom posudzovania, nie sú skutočnosti vyplývajúce z výpovedí poškodených osôb samy o sebe (bez toho, aby boli podporené inými dôkazmi) dostatočným podkladom pre záver smerujúci k vysloveniu viny obvineného (z hľadiska istoty vyžadovanej pre vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti pre stíhaný trestný čin). Súd na tomto mieste opätovne zdôrazňuje, že tento záver nie je možné interpretovať „a contrario“, t. j. tak, že informácia zverejnená obvineným je pravdivá, alebo že tvrdenia poškodených sú nepravdivé. V trestnom konaní je však v otázke viny nevyhnutné vychádzať z istoty aspoň na úrovni pravidla „bez akýchkoľvek pochybností“. Keďže v danej trestnej veci ide o takú povahu skutočností vyplývajúcich z tvrdení obvineného, ktorých pravdivosť alebo nepravdivosť pre vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti nie je možné objektívne zistiť (a to ani v rámci úvah o prípadnom dokazovaní na hlavnom pojednávaní), nie je naplnený znak objektívnej stránky charakterizujúci konanie predpokladané danou skutkovou podstatou trestného činu. Podľa názoru súdu je možné vysloviť pochybnosti aj vo vzťahu k otázke naplnenia ďalšieho znaku objektívnej stránky prečinu ohovárania podľa § 373 Trestného zákona, ktorý sa viaže k následku. Tu sa súd stotožňuje s názorom prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava vysloveným v uznesení zo dňa 08.12.2016, č. k. 1 Kv 116/15/1100-50, ktorým bolo pôvodne zrušené uznesenie o vznesení obvinenia Mgr. L. O., podľa ktorého z prílohy vyšetrovacieho spisu (mediálnych správ, komentárov a iných príspevkov uverejnených na verejne prístupných zdrojoch, ale i v printových médiách) nevyplýva taký záver, že by predmetné údaje sprostredkované obvineným boli skutočne spôsobilé v značnej miere poškodiť premiéra SR a jeho manželku. Ako na to poukázal prokurátor, predmetné vyjadrenie obvineného brali médiá aj s poukazom na zdroj informácie (anonym), ale aj s poukazom na osobu obvineného s rezervou, pričom ako príklad uviedol články, príspevky a komentáre s názvami „O. nedokonala analógiu“, „O. a jeho grotesky“, „Je L. O. politický obchodník?“, uverejnené na www.sme.sk dňa 14.08.2015, „Štyri dôvody, prečo brať informácie o premiérových účtoch na Belize s rezervou“ uverejnený na www.sme.sk dňa 16.08.2015, „Cvokhaus“ uverejnený na www.pravda.sk dňa 14.08.2015, „Víkendovka: L.“ uverejnená na www.aktuality.sk dňa 14.08.2015, „Politický cirkus 196 dní pred voľbami sa začal naplno: O. obvinil T. a T.“ uverejnený na www.cas.sk dňa 15.08.2015, „L. ako psychiatrický pacient“ publikovaný v denníku Nový čas dňa 15.08.2015, „Také kotrmelce ako od O. občan nezažil, tvrdí C.“ publikovaný v denníku Pravda dňa 15.08.2015, „Pochod za život poráža

korupciu" uverejnený na www.dennikn.sk dňa 16.08.2015, „Gafafalš majstra O." uverejnený na www.korzar.sme.sk dňa 16.08.2015 a ďalšie). V danom prípade sú to aj médiá, ako sprostredkovatelia informácií, ktoré v rozhodujúcej miere môžu významne ovplyvňovať a spoluurčovať spôsobilosť vzniku následku, ako aj mieru závažnosti, akou je sprostredkovanie určitej informácie spôsobilé ohroziť napríklad vážnosť dotknutej osoby, alebo spôsobiť jej inú vážnu ujmu. V predmetnej trestnej veci zo spôsobu sprostredkovania obvineným zverejneného údaj, v rámci ktorého médiá zaujali výrazne rezervovaný postoj k jeho hodnovernosti, možno spolu s tým, ako bola inkriminovaná informácia podaná samotným obvineným, vyvodzovať záver o miere jeho spôsobilosti poškodiť osoby dotknuté zverejneným údajom, obzvlášť vtedy, ak sa takýto údaj týka verejne činnnej osoby a jeho manželky. Vždy je potrebné posudzovať celkový kontext a spôsob, ako bola informácia prezentovaná zo strany samotnej obvinenej osoby, prípadne aj iné okolnosti, za akých k zverejneniu došlo. Pre uvedený záver je pritom potrebné vychádzať nie zo subjektívneho vnímania samotnej dotknutej osoby, alebo inej konkrétnej osoby, ale je potrebné stanoviť kritérium, z ktorého možno objektívne vychádzať, t. j. takého, ktorý možnosť v značnej miere poškodiť dotknuté osoby objektivizuje. Takýmto kritérium pri difamačných vyjadreniach (rovnakých alebo obdobných, ako je tomu v tomto prípade) bude priemerne rozumne uvažujúci jednotlivec. Vychádzajúc z tohto kritéria je potrebné poukázať na to, že obvinený Mgr. L. O. na tlačovej konferencii v rámci spontánnej časti jeho vystúpenia primárne kriticky reagoval na prešetrovanie účtovníctva spoločnosti F. a spôsobu medializácie tejto záležitosti a do tohto kontextu potom vniesol informáciu o existencii schránkovej firmy a účtoch na Belize, pričom obidve záležitosti spájal s osobou predsedu vlády Slovenskej republiky. Ťažisko informovania o účtoch na Belize vychádza až z následných otázok novinárov. Obvinený v rámci svojho vystúpenia pritom viackrát uviedol, že ním uvádzané údaje pochádzajú z anonymného zdroja, že nevie, či zverejnená informácia je hodnoverná, resp. výslovne uviedol, že možno je to „blud" a možno je to pravda. Z povahy takto zverejnenej informácie, kedy sám obvinený výslovne pripúšťa možnosť, že nemusí byť pravdivá, pričom opakovane zdôraznil, že táto informácia pochádza z anonymného zdroja, v spojení s už zmieneným rezervovaným postojom médií pri informovaní verejnosti, možno nepochybne dospieť k záveru, že z hľadiska priemerne rozumne uvažujúceho jednotlivca nemôže byť uvedený údaj spôsobilý v značnej miere poškodiť dotknuté osoby spôsobom upraveným v skutkovej podstate prečinu ohovárania podľa § 373 Trestného zákona. V kontexte vyššie uvedeného dokonca aj údaj o sume peňažných prostriedkov na účtoch v Belize prispieva skôr k vnímaniu takto poskytnutej informácie ako nevierohodnej (z pohľadu priemerne rozumne uvažujúcej osoby), než k vyvolaniu pohoršenia vo vzťahu k poškodeným osobám. V súvislosti s týmto konštatovaním možno pre ilustráciu poukázať na článok zo dňa 28.4.2016 uverejnený na www.tv.hnonline.sk pod názvom „G. v parlamente tvrdo napadol O., pozrite si ich slovnú roztržku", kde sa uvádza: „Čerešničku na torte podľa ministra vnútra predstavuje kauza Belize, kedy O. obvinil premiéra F. T., že má tajné účty v tejto krajine. Spomínanej kauze podľa G. „neuverili už ani jeho kolegovia, ani pán U., ani všetci ostatní. Tomu neverí už nikto". Záverom k tejto otázke súd konštatuje, že obvineným zverejnená informácia mohla byť spôsobilá poškodiť dotknuté osoby, nie však v miere potrebnej pre vyvodzovanie trestnej zodpovednosti za trestný čin - prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona. V rovine civilného práva pri ochrane osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka môže byť situácia iná. Súd sa v nijakom smere nestotožňuje so spôsobom, akým obvinený zverejnil inkriminované údaje, naopak, takýto spôsob považuje za zjavne nesprávny a v rozpore s elementárnymi zásadami morálky. To však samo o sebe, bez toho, aby boli naplnené znaky trestného činu, nemôže zakladať trestnoprávnu zodpovednosť. Nakoľko súd dospel k záveru že skutok, pre ktorý je obvinený trestne stíhaný, nie je trestným činom a v tejto otázke nie je potrebné vykonávať dokazovanie na hlavnom pojednávaní, súd považuje závery uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.11.1998, sp. zn. 6Tz/13/1998 aplikovateľné aj v tejto trestnej veci, v smere odôvodnenosti zastavenia trestného stíhania obvineného Mgr. L. O. pre daný skutok podľa § 241 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Uvedené platí o to viac, že v posudzovanom prípade by nemohla byť naplnená ani materiálna stránka trestného činu z dôvodu absencie materiálneho znaku vyžadovaného pri prečine v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona, ktorý sa uplatňuje ako tzv. materiálny korektív formálnych znakov trestného činu. V tomto konkrétnom prípade je tomu tak z dôvodu potreby uplatňovania princípu ultima ratio, resp. zásady subsidiarity trestnoprávnej represie ktorá vyjadruje, že trestné právo je prostriedok určený k ochrane zákonom stanovených záujmov, ktorý musí byť používaný iba vtedy, keď použitie iných právnych

prostriedkov k poskytnutiu ochrany nápravy neprichádza do úvahy, pretože už boli vyčerpané alebo sú zjavne neúčinné či nevhodné, resp. ide už o tak závažné porušenia alebo ohrozenia chránených záujmov, že ani ochrana poskytnutá inými právnymi prostriedkami nie je dostatočná. Uvedené znamená, že aj v prípade, ak by sa preukázala nepravdivosť obvineným zverejneného údaj, ako aj jeho spôsobilosť v značnej miere poškodiť dotknuté osoby svedkov - poškodených, nebol by naplnený Trestným zákonom požadovaný stupeň závažnosti pre to, aby mohlo ísť o prečin ohovárania podľa § 373 Trestného zákona. Súd si je plne vedomý, že existencia konkrétneho stupňa závažnosti pri prečine ako Trestným zákonom upravený materiálny znak sa v zásade zisťuje až vtedy, ak súd dospeje k záveru o naplnení jeho formálnych znakov, ktoré s poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie tohto uznesenia naplnené neboli. Uplatňovanie princípu ultima ratio pri trestnom čine ohovárania podľa § 373 Trestného zákona má pritom nepochybne význam aj vo svetle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

V tejto súvislosti súd I. stupňa poukázal na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva - Bergens Tidende a ostatní proti Nórsku; Hannover proti Nemecku; Barford proti Dánsku; Castells proti Španielsku; Lehideux adn Isorni proti Francúzsku; Colaco Mestre a SIC - Sociedade Independente de Comunicação S. A. proti Portugalsku; Kanellopoulou proti Grécku; Başkaya and Okçuodlu proti Turecku.

Ďalej súd I. stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie nasledovne:

„V zmysle judikatúry ESLP sa primeranosť zásahu skúma cez trojstupňový test proporcionality, ktorý pozostáva z (A) testu dostatočne dôležitého cieľa, teda testu vhodnosti, v rámci ktorého sa zisťuje, či zásah smeruje k cieľu, ktorý je dostatočne dôležitý na ospravedlnenie zásahu, resp. či daným prostriedkom (obmedzením slobody prejavu) je možné dosiahnuť akceptovateľný cieľ (ochranu cti), z (B) testu nevyhnutnosti, t. j. testu potrebnosti použitia daného prostriedku -zásahu - teda, či nebolo potrebné použiť šetrnejší zásah a z (C) testu proporcionality v užšom slova zmysle, ktorý zahŕňa jednak praktickú súladnosť, t. j. test zachovania maxima z oboch základných práv, a jednak tzv. Alexyho váziacu formulu - váziaci vzorec. V spojitosti s judikatúrou ESLP, Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj judikatúrou Ústavného súdu Českej republiky, považuje súd za podstatné poukázať aj na ostatné kritéria, ktorými sa vo všeobecnosti tieto súdy riadia pri posudzovaní a nastoľovaní spravodlivej rovnováhy medzi konfliktnými záujmami. ESLP vo veci Fedchenko proti Rusku uviedol, že pri posudzovaní skutkových okolností prípadu vezme súd do úvahy nasledujúce okolnosti: 1. postavenie sťažovateľa (t. j. autora sporných výrokov), postavenie žalobcu v konaní na ochranu osobnosti, obsah publikovaného materiálu a kvalifikáciu sporných výrokov vnútroštátnymi súdmi. V rozsudku Axel Springer AG proti Nemecku potom ESLP konštatoval, že vnútroštátne súdy musia pri posudzovaní kolízie práva na slobodu prejavu a osobnostných práv chránených čl. 8 Dohovoru zvažovať nasledujúcich šesť faktorov: 1) či ide o príspevok k debate sledujúcej verejný záujem, 2) ako známa je dotknutá osoba a čo je predmetom reportáže, 3) predchádzajúce konanie dotknutej osoby, 4) spôsob získania informácie a jej pravdivosť, 5) obsah, forma a dôsledky zverejnenia a 6) prítomnosť uloženia sankcie. V ústavnoprávnej rovine odzrkadľujúcej judikatúru ESLP sa poukazuje na potrebu posúdenia (1) kto zásah do práva na ochranu osobnosti vykonal, (2) o kom bol namietaný prejav (článok a pod.) a do koho osobnostnej sféry zasahoval, (3) čo bolo obsahom namietaného prejavu, (4), kde bol namietaný článok uverejnený, (5) kedy bol namietaný článok uverejnený, (6) ako boli informácie v namietanom článku formulované. V prípade poškodeného doc. JUDr. F. T., CSc. ide o osobu predsedu vlády Slovenskej republiky, teda politika, u ktorého sú hranice akceptovateľnosti šírenia informácií nastavené oveľa širšie. Uvedené, t. j. že by išlo o politika, síce neplatí u poškodenej prof. JUDr. Z. T., CSc., avšak neplatí úplne ani to, že u nej nie je daný dôvod znášať zvýšenú intenzitu miery kritiky, prehánania či silnejších výrazov na jej adresu iba preto, že nie je verejným činiteľom. ESLP definuje osoby verejného záujmu značne široko, pričom okrem politikov sa za určitých okolností do tejto kategórie osôb zaraďujú aj osoby, ktoré politicky činné nie sú, ale s politicky činnou osobou sú v bližšom vzťahu. Informácie týkajúce sa takejto osoby sa môžu považovať za vec oprávneného verejného záujmu vtedy, pokiaľ je zverejňovanie týchto skutočností v priamej súvislosti s činnosťou uvedených osôb vo verejnom živote. Takéto zverejnenie teda musí mať nevyhnutne väzbu na verejnú činnosť, ktorú tzv. osoby verejného záujmu vyvíjajú navonok. Vzhľadom na povahu zverejnenej informácie možno nepochybne vysloviť, že sa netýka súkromnej sféry dotknutých osôb, ale spadá do kategórie otázok verejného záujmu v takom

rozsahu, že u poškodennej možno uvažovať o priamej väzbe na osobu jej manžela ako verejne činnej osoby. Hoci z morálneho hľadiska možno nepochybne vyjadriť nesúhlas s tým, že obvinený ju v rámci svojho prejavu „zatiahol“ do informácie o účtoch na Belize, sama táto skutočnosť nemôže odôvodňovať založenie trestnoprávnej zodpovednosti obvineného za skutok, ktorý mu je kladený za vinu (uvedené neznamena, že by nemohla byť daná zodpovednosť obvineného súkromnoprávnej povahy). Nemožno totiž opomenúť celkový kontext zverejneného údajov v rámci prejavu obvineného, z ktorého okrem iného vyplýva, že tento sa primárne týkal poškodeného doc. JUDr. F. T., CSc., čo vo svojej výpovedi pripustila samotná poškodená. V tejto súvislosti je potrebné opätovne poukázať na to, že obvinený na viacerých miestach svojho prejavu výslovne uviedol, že informácia pochádza z anonymného zdroja, pričom v zhode so záverom prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava (vyslovenom v uznesení, ktorým zrušil uznesenie o vznesení obvinenia) súd konštatuje, že predmetné anonymné písomné podanie bolo spoločne s prílohami zabezpečené do vyšetrovacieho spisu, a preto je zrejmé, že toto skutočne existovalo. Žiadnym dôkazom získaným počas vyšetrovania sa nepreukázalo, že by toto podanie obvinený účelovo vytvoril, alebo si inak zabezpečil a z tohto dôvodu je preto potrebné vychádzať z premisy, že toto podanie skutočne obdržal tak, ako to verejne prezentoval. Obvinený tiež viackrát uviedol, že nevie, či je ním zverejnený údaj pravdivý, resp. hodnoverný, ako aj to, že nemá možnosť a nedokáže zistiť, či spomínaný účet je taký, ako to prezentoval anonymný zdroj. Pritom na otázku novinára výslovne uviedol aj to, že neobviňuje F. T., že má účty niekde na Belize, ale iba hovorí, že dostal takúto anonymnú informáciu, disponuje ňou a rozhodol sa ju zverejniť, lebo je to presne to isté, ako keď F. T. zverejňuje anonymné udanie na F. cez orgány činné v trestnom konaní, ktoré ovláda. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že obvineným uskutočnený prejav bol politickej povahy, ktorého súčasťou bola vlastná obrana médiami zverejnených údajov, ktoré sa ho dotýkali, a teda nepochybne ide o taký prejav, ktorý požíva vyššiu mieru ochrany. Celkový prejav obvineného možno zaradiť do oblasti verejného záujmu vrátane informácie o údajných účtoch dotknutých osôb na Belize. V danom prípade nemožno prehliadnuť ani ten fakt, že obvinený je (v čase skutku bol) politikom opozičným a poslanom Národnej rady Slovenskej republiky, v dôsledku čoho sa súd stotožňuje s obhajobnou argumentáciou obvineného (urobenou aj prostredníctvom jeho obhajcu), v ktorej okrem iného poukázal na to, že ak sa sloboda prejavu uplatňuje ako politický prejav, obmedzenia sú ospravedlniteľné iba dokiaľ existuje jasná, naliehavá a presná spoločenská potreba. Tu je možné doplniť, že vláduca moc sa musí zdržať prijímania reštriktívnych opatrení majúcich odradzujúci účinok na politickú debatu (Castells proti Španielsku). V tejto súvislosti obhajoba správne poukazuje aj na rozhodnutie ESRP vo veci Karácsony a ostatní v. Maďarsko, v ktorom bolo zdôraznené, že (verbálny a aj neverbálny) prejav demokraticky zvoleného parlamentného reprezentanta požíva veľmi vysokú úroveň ochrany. V danej veci je potrebné prihliadnuť aj na tú skutočnosť, že poškodený predseda vlády Slovenskej republiky, ako aj jeho manželka (vzhľadom na uvedené postavenie jej manžela), majú oveľa širší priestor na prístup k médiám a teda aj širokú možnosť a príležitosť reagovať a komentovať to, čo je v centre pozornosti, a to v podstate ihneď po zverejnení informácie, ktorá sa ich týka. Tým im je daná možnosť okamžitej reakcie a možnej eliminácie alebo zmiernenia negatívneho dosahu zverejňovaných informácií. Napokon majú pre posúdenie materiálnej stránky daného činu význam aj časové súvislosti z hľadiska blížiacich sa volieb do Národnej rady Slovenskej republiky. Pri posudzovaní vyjadrení politikov sa otázka predvolebnej kampane nemôže zužovať iba na „oficiálnu“ volebnú kampaň, ale je potrebné ju vnímať širšie v kontexte celkovej činnosti a vystupovania kandidátov, resp. politických strán. Obdobie siedmich mesiacov pred voľbami je obdobím, kedy sa už výrazne prejavuje boj medzi jednotlivými politickými stranami a ich kandidátmi a tento aspekt nemožno prehliadať ani v trestnej veci obvineného Mgr. L. O.. Už v tomto období totiž možno predpokladať prednášanie ostrej kritiky na adresu kandidátov, pretože ide o imanentnú súčasť predvolebného súboja, ktorú nie je možno všeobecne kriminalizovať (Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 5Tdo/873/2002 zo dňa 07.11.2002). Vzhľadom na celkový kontext prejavu menovaného obvineného, možno tento považovať nielen za prejav politický, ale aj za prejav uskutočnený v rámci predvolebného boja. Tieto faktory je potom potrebné dôsledne posudzovať aj v tom smere, ktorý svedčí pre záver o nevyhnutnosti aplikácie princípu „ultima ratio“ uplatňovaného v trestnom práve. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k nepochybnému záveru, že predmetný skutok nie je spôsobilý dosiahnuť vyšší než nepatrný stupeň závažnosti, ktorý sa v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona cez kritéria v ňom obsiahnuté (spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchateľa - zistiteľné z vyššie

uvedeného odôvodnenia tohto uznesenia) vyžaduje pre to, aby mohlo ísť o trestný čin - prečin. Záverom súd už iba doplnia, že poskytnutie prípadnej ochrany prostriedkami občianskeho práva (§ 11 Občianskeho zákonníka) by sledovalo ten istý legitímny cieľ a poskytnutie takejto ochrany by bolo plne postačujúce v prípade, ak by bola odôvodnená.

V danom prípade súd považuje akékoľvek vyvodzovanie zodpovednosti v oblasti verejného práva (t. j. trestného, ale aj správneho -administratívneho) za nepripustné a neakceptovateľné z hľadiska požiadaviek kladených na demokratický a právny štát v kontexte voľby adekvátneho právneho prostriedku pri poskytnutí ochrany práv dotknutých osôb. Vzhľadom na osobitný procesný význam správnosti a zákonnosti vykonávania výsluchu obvinenej osoby, ako aj svedka, považuje súd za obzvlášť dôležité vyjadriť sa ku konštatovaniu námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky pre trestný úsek (v zrušujúcom uznesení), ktorým takmer doslova identické výpovede svedkov - poškodených, ako aj kladenie sugestívnych otázok zo strany vyšetrovateľa nepovažoval za nezákonné, ale iba za neprofesionálne. S takýmto konštatovaním sa súd nemôže v nijakom smere stotožniť, nakoľko identický obsah zápisníc o výsluchu svedkov - poškodených vyvoláva odôvodnené pochybnosti o zákonomnom postupe vyšetrovateľa (kladenie sugestívnych otázok je už doslova nezákonným postupom) a takýto postup nie je možné za žiadnych okolností akceptovať. V takomto prípade totiž vznikajú závažné a dôvodné pochybnosti o tom, či svedok vypovedal sám, alebo mu bola zo strany vyšetrovateľa prečítaná zápisnica o výsluchu inej osoby, čo je evidentne v rozpore s ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania tohto úkonu (najmä § 132 Trestného poriadku). Nie je zrejmé, z čoho námestník generálneho prokurátora Slovenskej republiky pre trestný úsek vychádzal, hoci v uznesení prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava, ktoré svojím rozhodnutím zrušil, sa explicitne odkazuje na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tdo/15/2012 zo dňa 19.02.2012, ktoré je plne aplikovateľné aj na danú trestnú vec a ktoré jednoznačne uvedený názor vylučuje. Hoci táto otázka už nemá v danej veci právne relevantný význam, vzhľadom na možný dosah prezentovaného názoru pre postup pri výsluchu v iných trestných veciach, považoval súd za nevyhnutné zaujať k nej patričný postoj".

Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 1To/47/2018 zo 6. júna 2018 (č. l. 242-257) zamietol sťažnosť prokurátora podaného proti vyššie označenému uzneseniu Okresného súdu Bratislava I o zastavení trestného stíhania ako nedôvodnú.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/47/2018 zo 6. júna 2018 podal 25. októbra 2018 dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (č. l. 263-273) a to z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V dovolaní argumentoval nasledovne: „Nie je možné súhlasiť s procesným postupom okresného súdu, ktorý v predmetnej veci rozhodol bez vykonania dokazovania na hlavnom pojednávaní, ani so záverom krajského súdu, že na taký postup boli splnené podmienky ustanovené v § 238 ods. 1 Trestného poriadku. Výsledky dokazovania z prípravného konania totiž rozhodne netvorili „spoločný podklad pre vyvodenie záveru, že skutok nie je trestným činom" a teda podklad pre zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, práve naopak. Vyjadrujem názor, že okresný súd mal nariadiť hlavné pojednávanie, vykonať dokazovanie kontradiktórnym spôsobom a zistiť tak skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, teda tak, ako to ustanovuje § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Až po takto vykonanom dokazovaní mohol okresný súd hodnotiť dôkazy spôsobom ustanoveným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku a následne v trestnej veci rozhodnúť. Právo na slobodu prejavu je upravené v článku 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor"), pričom Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP") priznáva tomuto právu kľúčový význam pre fungovanie demokratickej spoločnosti. Právo na slobodu prejavu však nie je absolútne. Dohovor v článku 10 ods. 2 výslovne ustanovuje podmienky, za splnenia ktorých môže byť právo na slobodu prejavu obmedzené. Podľa článku 10 ods. 2 Dohovoru môže právo na slobodu prejavu podliehať takým obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti - okrem iného - aj v záujme ochrany povesti alebo práv iných. Proti sebe teda stoja dve konkurujúce si základné práva - právo na

slobodu prejavu a právo na ochranu dobrej povesti. Prístup ESĽP spočíva vo vzájomnom porovnávaní týchto práv a v posudzovaní, ktoré právo má v konkrétnom prípade väčšiu váhu a prednosť. Dôležité je pritom vždy rozlíšiť, či obsahom prejavu sú empiricky overiteľné fakty, alebo či prejav má charakter subjektívneho názoru či postoja, teda či ide o skutkové tvrdenie alebo o hodnotiaci úsudok autora prejavu. Základný rozdiel spočíva v tom, že skutkové tvrdenia možno dokázať, resp. vyvrátiť, teda možno zistiť objektívnu pravdu (napríklad, či niekto bol trestne stíhaný alebo odsúdený), avšak pravdivosť hodnotiaceho úsudku sa objektívne preukázať nedá (napríklad tvrdenie, že niekto je namyslený hlupák). Často je sporné, či informácia má charakter skutkového tvrdenia alebo hodnotiaceho úsudku".

Prokurátor tiež poukázal na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva - Europapress Holding d.o.o. v. Chorvátsko; De Haes and Gijssels v. Belgicko a Feldek v. Slovensko; Bladet Tromsø a Stensaas v. Nórsko; Fressos a Roire v. Francúzsko; Goodwin v. Spojené kráľovstvo; McVicar v. Spojené kráľovstvo; Tonsbergs Blad AS a Haukom v. Nórsko; Pedersen a Baadsgaard v. Dánsko a Oberschlick v. Rakúsko.

Ďalej prokurátor dôvodil:

„Z výpovede obvineného Mgr. L. O. vyplynulo, že tento mal obdržať anonymné oznámenie o útoch poškodených v Belize. Vzhľadom na to, že sa jednalo o anonymný zdroj, ktorého hodnovernosť nevedel posúdiť a teda sa naň ani nemohol spoľahnúť, bol povinný v súlade s existujúcou judikatúrou ESĽP pred zverejnením tejto informácie zistiť v primeranej miere pravdepodobnosti, či skutkové tvrdenia sú vo svojej podstate pravdivé. Aj v prípade, že by výroky obvineného Mgr. L. O. boli považované za hodnotiaci úsudok, bol obvinený Mgr. L. O. povinný najmenej zistiť, či anonymná informácia má vôbec nejaký skutkový (faktický) základ. V prípade obvineného Mgr. L. O. rozhodne nemožno tvrdiť, že konal v dobrej viere a v úmysle poskytnúť verejnosti presné a spoľahlivé informácie, práve naopak, vzhľadom na jeho vyjadrenia možno ustáliť, že išlo o úmyselné zlomyseľné konanie. Opakovane sa vyjadril, že nevie, či sa jedná o pravdivé informácie, ale zverejnil ich preto, citujem: „(...) aby si pán premiér užil pocit, keď sa o ňom šíri niečo, čo pravdou byť nemusí, ale môže". Obvinený Mgr. L. O. dopredu avizoval zverejnenie veci s komentárom, že to bude „atómová bomba", čo svedčí o tom, že si bol vedomý závažnosti útoku na dobrú povesť poškodených. Obvinený Mgr. L. O. pritom sám nebol presvedčený o pravdivosti uvedenej informácie, nedokázal posúdiť hodnovernosť anonymného zdroja, ani neurobil žiadne opatrenia smerujúce k overeniu pravdivosti tejto informácie, resp. aspoň k zisteniu, či existuje vôbec nejaký skutkový (faktický) základ pre takéto tvrdenie. Informáciu zverejnil napriek tomu, že si bol vedomý jej možnej nepravdivosti i hroziaceho závažného ohrozenia dobrého mena poškodených v dôsledku jej zverejnenia. Preto nesporne konal minimálne v nepriamom úmysle podľa § 15 písm. b) Trestného zákona (vedomosť a uzrozumenie s možným následkom), čím naplnil všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona z hľadiska objektívnej, ako aj subjektívnej stránky. Nie je možné súhlasiť ani s názorom okresného súdu, citujem: „(...) obvineným zverejnená informácia síce mohla byť spôsobilá poškodiť dotknuté osoby, nie však v miere potrebnej pre vyvodzovanie trestnej zodpovednosti". Okresný súd v tejto súvislosti poukázal na potrebu uplatnenia tzv. materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona a princípu „ultima ratio". Reagujúc na tento názor okresného súdu je potrebné uviesť, že už status obvineného Mgr. L. O. zverejnený na jeho profile na sociálnej sieti Facebook vyvolal obrovský záujem verejnosti i oznamovacích prostriedkov. Obvinený Mgr. L. O. je verejne činnou osobou, ktorého facebookový profil sleduje takmer 30 tisíc užívateľov tejto sociálnej siete a teda dosah jeho príspevkov je skutočne nezanedbateľný. Obvineným Mgr. L. O. zverejnené informácie o tom, že predseda vlády a jeho manželka si založili schránkovú firmu v štáte Belize a na dvoch účtoch tejto firmy v Belizejskej banke majú uložené vysoké sumy finančných prostriedkov, ktorých výšku presne uviedol, pôsobili ako spoľahlivá a pravdivá informácia. Obvinený Mgr. L. O. túto informáciu neskôr prezentoval na tlačových konferenciách, pričom ju korigoval svojím vyhlásením, že si nie je istý, či je informácia skutočne pravdivá. Ak vezmeme do úvahy, že predseda vlády a jeho manželka, pôsobiaca ako vysokoškolská pedagogička, boli vyhlásením obvineného Mgr. L. O. de facto obvinení zo závažných trestných činov (korupcie, legalizácie príjmov z trestnej činnosti), potom závažnosť zverejnenej informácie spolu so

spôsobom jej zverejnenia boli nepochybne spôsobilé v značnej miere ohroziť vážnosť poškodených a zdiskreditovať ich v očiach verejnosti. Na rozdiel od oboch súdov prezentujem názor, že konaním obvineného Mgr. L. O. bola naplnená nielen subjektívna, ale aj objektívna stránka žalovaného prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona.

Vo vzťahu k tvrdeniu okresného súdu o nutnosti aplikácie materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona, prípadne aplikovaní princípu „ultima ratio“ v tejto trestnej veci je potrebné zdôrazniť, že EŠLP plne akceptuje trestnoprávnu úpravu ohovárania a považuje ju za významný nástroj na ochranu osobnosti jednotlivcov. Treba opätovne zdôrazniť, že v prípade obvineného Mgr. L. O. rozhodne nešlo o konanie v dobrej viere, za účelom poskytnúť verejnosti presné a spoľahlivé informácie vo veciach verejného záujmu. Obvinený Mgr. L. O. konal s vedomím, že ním zverejnená informácia môže byť nepravdivá a že je zároveň spôsobilá značnou mierou poškodiť dotknuté osoby a je zjavné, že ju zverejnil práve z tohto dôvodu. Keďže informácia pochádzajúca z anonymného zdroja sa podľa judikatúry EŠLP pripisuje tomu kto ju zverejnil, konanie obvineného Mgr. L. O. možno posudzovať rovnako, ako keby si danú informáciu sám vymyslel. Som toho názoru, že takéto konanie, bez ohľadu na osobu páchatel'a a jeho postavenie, nemôže v žiadnom prípade požívať ochranu slobody prejavu. Naopak, takéto protiprávne konanie, ktoré napĺňa znaky skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu, je potrebné posudzovať a postihovať v súlade s Trestným zákonom. Podľa judikatúry EŠLP požívajú médiá zvýšenú ochranu slobody prejavu preto, aby si mohli plniť svoju úlohu tzv. strážneho psa a aby ich neprimeraný postih nemal odstrašujúci účinok, resp. tlmiaci efekt na slobodu prejavu. Napriek tejto zvýšenej ochrane treba zdôrazniť, že EŠLP chráni len tie skutkové tvrdenia, ktoré sú médiami zverejnené v dobrej viere, v úmysle pravdivo informovať verejnosť o veciach všeobecného záujmu, a ktoré sú zároveň v súlade s etikou žurnalistiky. Informácie zverejnené obvineným Mgr. L. O. však nespĺňajú ani jednu z uvedených požiadaviek, teda neboli zverejnené v dobrej viere, ani ich obvinený neurobil v úmysle pravdivo informovať verejnosť o veciach všeobecného záujmu a nekonal pritom ani s minimálnou

dávkou akejkolvek elementárnej etiky. Napriek tomu oba sudy svojimi rozhodnutiami v predmetnej trestnej veci poskytli konaniu obvineného neprimeranú, extenzívnu až absolútnu ochranu slobody prejavu, s čím nie je možné súhlasiť. Pri interpretácii zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu ohovárania podľa § 373 Trestného zákona je potrebné vychádzať z tzv. teleologického výkladu práva, teda z pochopenia zmyslu a účelu tohto zákonného ustanovenia, ktorý sledoval zákonodarcu jeho zavedením do Trestného zákona. Teleologický výklad je považovaný za vrchol interpretačných úvah, ktoré vychádzajú z ostatných metód výkladu. Výklad začína pri slovách zákona, pokračuje systematickými súvislosťami, všíma si genézu zákona a jeho zavŕšením je poznanie účelu zákonného ustanovenia. V stále väčšej miere sa teleologický výklad používa v medzinárodnom práve, kde sa jeho prednosti dostávajú viac do popredia. Účinnou metódou, často využívanou v rámci teleologického výkladu práva, je argumentácia „ad absurdum“. Pokiaľ by sme prijali tézu, že akékoľvek závažné tvrdenia poškodzujúce dobrú povesť jednotlivca, ktorých pravdivosť nie je možné bez pochybností vylúčiť, požívajú ochranu slobody prejavu a nie je možné ich trestno-právne postihnúť, dospeli by sme k absurdným záverom. V zmysle „argumentácie ad absurdum“ si dovoľím uviesť príklad: Média, resp. akákoľvek verejne známa osoba, ktorej vplyv na verejnú mienku nie je zanedbateľný, verejne vyhlási, že konkrétny sudca je pedofil, prípadne, že konkrétna predsedníčka senátu si po nociach privyrába ako luxusná prostitútka. Napriek tomu, že tieto informácie znejú absurdne a nevierohodne, nemožno pochybovať o tom, že by boli spôsobilé v značnej miere poškodiť dotknuté osoby. Zverejnený údaj by však pochádzal z anonymného zdroja a jeho pravdivosť by nebolo možné nijakým spôsobom stopercentne vyvrátiť, a teda podľa názoru súdov, ktorý vyslovili v predmetnej trestnej veci, by trestnoprávny postih neprichádzal do úvahy. Paradoxne však práve obvinenia, ktoré nie je možné explicitne vyvrátiť, bývajú tie najzávažnejšie, pretože poškodenú povesť dotknutej osoby už nie je možné účinne napraviť. V podvedomí verejnosti v zmysle príslovia "bez vetra sa ani lístok nepohne" môže naďalej pretrvávajúť aspoň zrno pochybností, či informácie zverejnené o tom ktorom politikovi, resp. sudcovi a pod. nie sú skutočne pravdivé. V uvedenej súvislosti si treba si uvedomiť, že na jednej strane poškodený nemá možnosť v krátkom čase nepravdivú informáciu vyvrátiť a na strane druhej, časť verejnosti bez výhrad chápe informácie uverejnené v printových, ale aj iných médiách ako pravdivé. Som toho názoru, že takéto protiprávne konania, ktoré spôsobujú závažné a de facto nezvratné poškodenie dobrej povesti jednotlivca, nemôžu v žiadnom prípade požívať ochranu slobody prejavu a je potrebné z nich vyvodzovať i trestnoprávnu zodpovednosť. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti

som toho názoru, že inkriminovaný skutok tak, ako je uvedený v obžalobe i vo výroku napadnutého právoplatného uznesenia krajského súdu, naplňa všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona a zároveň dosahuje potrebný stupeň závažnosti podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona pre určenie trestnoprávnej zodpovednosti obvineného Mgr. L. O.. Preto právoplatné rozhodnutie súdu o zastavení trestného stíhania obvineného Mgr. L. O. z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku teda z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, považujem za nezákonné, pretože je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Tým je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Navrhujem preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že právoplatným uznesením krajského súdu, sp. zn. 1To/47/2018 zo 6. júna 2018 bol porušený zákon v ustanovení § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanoveniach § 2 ods. 10, ods. 12, § 241 ods. 1 písm. c), § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a v ustanoveniach § 10 ods. 2, § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona v prospech obvineného Mgr. L. O..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil právoplatné uznesenie krajského súdu, sp. zn. 1To/47/2018 zo 6. júna 2018, ako aj predchádzajúce konanie vrátane uznesenia okresného súdu, sp. zn. 3T/41/2017 z 23. februára 2013.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol".

K dovolaniu prokurátora sa vyjadril obvinený Mgr. L. O. prostredníctvom svojho obhajcu v podstate takto:

„Dovolanie GP uvádza pomerne veľa citátov z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Takmer všetky v dovolaní citované rozhodnutia ESLP k článku 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) sa však týkajú civilných konaní, a na účely prejednávanej veci je ich použiteľnosť - ak vôbec - veľmi limitovaná. Jediným rozhodnutím ESLP, ktoré bolo citované v dovolaní GP a týka sa trestnej sankcie, je tak rozsudok vo veci Pedersen a Baadsgaard v. Dánsko (rozsudok Veľkej komory ESLP zo dňa 17.12.2004, sťažnosť č. 49017/99). Tento rozsudok sa skutkovo týkal dvoch novinárov, ktorí v televíznej relácii obvinili vysokého policajného funkcionára z toho, že zmanipuloval vyšetrovanie vraždy z roku 1981. Obhajoba je presvedčená, že tento rozsudok je neaplikovateľný v prejednávanej veci, a to minimálne z nasledujúcich troch dôvodov (rozhodnutie o tom, že nebol porušený článok 10 Dohovoru bol prijatý Veľkou komorou ESLP pomerom hlasov 9:8). Po prvé: ESLP zdôraznil, že sťažovatelia prezentovali obvinenie voči policajnému funkcionárovi ako jednoznačný fakt a nenechali túto otázku otvorenú na posúdenie divákom relácie (§ 74 citovaného rozsudku). V prejednanom prípade Mgr. L. O. (ako je uvedené v časti 2. tohto vyjadrenia) opakovane povedal že nevie, či ním zverejnená informácia o poškodenom je pravdivá a vychádza z anonymného podania, ktoré mu bolo doručené. Po druhé: žiadna zo zainteresovaných osôb vystupujúcich v televíznom programe netvrdila, že menovaný policajný funkcionár mal manipulovať vyšetrovanie, a teda išlo o tvrdenie, ktoré bolo možné pripísať výlučne sťažovateľom (redaktorom), ktorí televíznu reláciu zostavili (§ 77 citovaného rozsudku). V danej veci niet žiadnych pochybností, že Mgr. L. O. bolo doručené anonymné oznámenie, ktoré následne zverejnil. No a po tretie - ESLP zdôraznil, že v danom prípade nebol poškodeným politik, ale štátny zamestnanec. Veľká komora ESLP preto výslovne uviedla: „Aj keď vo vzťahu k policajnému funkcionárovi, ako verejnému činiteľovi, existujú širšie hranice prípustnej kritiky ako je tomu u súkromnej osoby... nemôže byť posudzovaný na rovnakej úrovni ako politici, pokiaľ ide o verejnú diskusiu týkajúcu sa ich skutkov" (§ 80 citovaného rozsudku). V danom prípade je nepochybné, že poškodeným je politik, ktorý zastával v relevantnom čase mocensky najsilnejšiu funkciu v Slovenskej republike. Keďže obhajoba nikdy netvrdila, že aplikácia trestného činu ohovárania je za akýchkoľvek skutkových okolností v rozpore s právom na slobodu prejavu, je zrejmé, že príklady uvádzané v dovolaní GP (verejný označenie sudcu ako pedofila, či predsedníčky senátu ako luxusnej prostitútky), by bolo možné ústavne konformným spôsobom trestne stíhať. Nemáme pritom vedomosť, že by pedofília či prostitúcia v slovenskej justícii bola vážnym spoločenským problémom a

predmetom robustnej verejnej diskusie. Rozsiahla korupcia v jednotlivých zložkách výkonnej moci, na ktorej čele je predseda vlády Slovenskej republiky, je však dlhodobým a mimoriadne vážnym spoločenským problémom bez akýchkoľvek pochybností. Sme presvedčení, že strany trestného konania by sa nemali uchýľovať k snahe pôsobiť na emócie súdu rozhodujúceho vo veci - obzvlášť by to malo platiť pre používanie emotívnych argumentov v dovolacom konaní. Dovolanie GP je nad rámec uvedeného aj sčasti argumentačne zmätočné. Na jednej strane uvádza, že v trestnom konaní za trestný čin ohovárania „sankcia nesmie byť taká, aby prehnane odstrašovala od šírenia informácií o záležitostiach verejného záujmu, teda by nemala mať „tlmiaci účinok“ na slobodu prejavu“ (s. 8 dovolania GP), na strane druhej by sankcia práve naopak „mala plniť svoj „odstrašujúci účel“, resp. „tlmiaci efekt“ (s. 10 dovolania GP). Obhajoba nie je zjavné, aká je predstava prokuratúry o súčasnom dosiahnutí oboch takto definovaných cieľov, ktoré sa z laického uhla pohľadu javia byť navzájom vylučujúce. Uznesenie okresného súdu zo dňa 23.2.2018 považujeme za vecne správne a mimoriadne presvedčivo vyargumentované. Rovnako považujeme za správne a zákonné uznesenie krajského súdu zo dňa 6. 6. 2018. Dovolanie GP je ponukou, aby sa najvyšší súd zapojil do politického zápasu medzi koalíciou a opozíciou. Obhajoba je presvedčená, že najvyšší súd by mal túto ponuku odmietnuť. Z uvedených dôvodov navrhujeme, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie GP odmietol postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku“.

Okrem toho obvinený vykonal sumarizáciu skutkových argumentov, v ktorých rozoberal čo, kde a ako uviedol Mgr. L. O. (v podstate taký istý rozbor vykonaných dôkazov vykonal aj prokurátor v dovolaní) a vyjadril sa k právnemu posúdeniu žalovaného skutku.

Na vyjadrenie obvineného reagoval generálny prokurátor Slovenskej republiky nasledovne:

„Predovšetkým chcem zdôrazniť, že vo veci sa nejedná o politický spor podmienený sympatiami alebo antipatiami k jednotlivým politikom súčasnej vládnej koalície alebo opozície, ako sa snaží prezentovať obhajoba vo svojom vyjadrení. Obvinený Mgr. L. O., ako aj jeho obhajca JUDr. Daniel Lipšic sú zrejme poznačení svojim dlhoročným pôsobením v politike, preto aj v tomto trestnom konaní vidia predovšetkým politický súboj. Zdôrazňujem, že vo veci ide výlučne o vyriešenie právnej otázky, týkajúcej sa naplnenia či nenaplnenia základných znakov skutkovej podstaty trestného činu ohovárania. Zastávam názor, že skutok tvoriaci predmet tohto trestného konania by mal byť právne posúdený ako trestný čin ohovárania, pretože práve také tvrdenia, resp. obvinenia, ktoré nie je možné jednoznačne vyvrátiť, bývajú tie najzávažnejšie vzhľadom na to, že poškodenie dobrej povesti dotknutej osoby nie je možné napraviť. Niet sporu o tom, že EŠLP poskytuje zvýšenú ochranu šíreniu informácií vo veciach verejného záujmu. Zároveň však treba zdôrazniť, že judikatúra EŠLP chráni len také skutkové tvrdenia, ktoré sú zverejnené v dobrej viere a v úmysle pravdivo informovať verejnosť o veciach všeobecného záujmu. Informácie zverejnené obvineným však nespĺňajú ani jednu z uvedených požiadaviek. Obvinený Mgr. L. O. tvrdí, že vychádzal z anonymného podania. Podľa judikatúry EŠLP, pokiaľ informácia pochádza z anonymného zdroja, t. j. jej spoľahlivosť sa vôbec nedá posúdiť, je potrebné pred zverejnením takejto informácie zistiť, aspoň v primeranej miere pravdepodobnosti, či takéto skutkové tvrdenia sú pravdivé. Zastávam názor, že šírenie takýchto ničím nepodložených informácií, ktoré môžu vážnym spôsobom poškodiť dobrú povesť inej osoby, by nemalo požívať právnu ochranu slobody prejavu a malo by byť trestnoprávne postihnuteľné, a to bez ohľadu na osobu páchatela, osobu poškodeného, ich spoločenské postavenie alebo politickú príslušnosť. Práve v tejto súvislosti som v dovolaní poukázal na potrebu vyvodenia trestnoprávnej zodpovednosti a uloženia sankcie, ktorá by bola primeraná a predvídateľná, a tým by pôsobila aj preventívne voči iným osobám, ktoré by museli viac zvažovať obsah svojich verbálnych prejavov, pretože by si boli vedomé, že v prípade prekročenia hranice zákona môžu byť za svoje výroky postihnuteľné. Predvídateľnosť sankcie totiž okrem iného práve znamená, že každý sa snaží vyvarovať protiprávneho konania z toho dôvodu, že predvída hroziaci postih, teda sankcia má mať vždy aj preventívny účinok (tzv. generálna prevencia). Nesúhlasím preto s názorom obhajoby, že uvedené tvrdenie v dovolaní je v rozpore s rozhodnutím EŠLP, na ktoré som v dovolaní tiež poukázal. Podľa uvedeného rozhodnutia EŠLP, sankcia uložená vnútroštátnymi orgánmi, či už náhrada ujmy v civilnom konaní alebo trest uložený v trestnom konaní, musí byť primeraná a

predvídateľná, a zároveň nesmie byť taká, aby prehnane odstrašovala od šírenia informácií o záležitostiach verejného záujmu. Obhajoba si zrejme zamieňa, resp. stotožňuje pojmy - „odstrašovanie od páchania trestných činov“ a „prehnané odstrašovanie od šírenia informácií vo veciach verejného záujmu“. Ide pritom o dve diametrálne odlišné kategórie. V danom prípade by určite neprichádzala do úvahy žiadna prehnaná, resp. neprimerane prísna sankcia. Na splnenie účelu individuálnej aj generálnej prevencie by nepochybne postačovalo uloženie mierneho symbolického trestu, prípadne za splnenia zákonom stanovených podmienok aj upustenie od potrestania. Ťažko od politikov očakávať, že sa budú správať ako „v aristokratickom salóne“, ako to vzletne nazvala obhajoba, ale som toho názoru, že je primerané a dôvodné od nich požadovať aspoň elementárne slušné a morálne správanie, ktoré neprekračuje hranicu zákona. Zastávam názor, že možnosť trestnoprávneho postihu a uloženia primeranej a predvídateľnej sankcie v trestnom konaní by bolo nielen v tomto prípade, ale aj vo všetkých ďalších porovnateľných prípadoch, bez ohľadu na politickú príslušnosť páchatelia, nielen zákonné a spravodlivé, ale rozhodne by prispelo aj ku skultúrnemu nášho verejného života“.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 377 Trestného poriadku), zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že prokurátor pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), o ktorom bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné, pretože je zjavné, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodíť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike odvolanie. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že tento je naplnený len vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí

kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v obžalobe a v uznesení okresného súdu o zastavení trestného stíhania. Dovolací súd teda nemôže, ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať v prípravnom konaní zabezpečené a v súdnom konaní vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totižto v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu prvého či druhého stupňa v takom rozsahu, ako to predpokladá odvolacie konanie. S ohľadom na to nemôže dovolací súd skúmať právne závery a dôkazné úvahy súdov nižších stupňov (ani prokurátora v obžalobe) na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení či nenaplnení všetkých znakov žalovaného trestného činu.

Najvyšší súd poznamenáva:

Prokurátor v obžalobe konštatuje, že obvinený Mgr. L. O. spáchal trestný čin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona spôsobom uvedeným v skutkovej vete obžaloby a teda, že jeho konaním (tam uvedeným) boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty označeného trestného činu. Nepochybné prokurátor pre vyslovenie takéhoto záveru vychádzal z dôkazov obsiahnutých v spise.

Okresný súd Bratislava I v uznesení o zastavení trestného stíhania, a tak isto i Krajský súd v Bratislave v uznesení o zamietnutí sťažnosti prokurátora zhodne konštatujú, že konanie uvedené v skutkovej vete obžaloby nemožno posúdiť ako trestný čin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, pretože neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu. Je úplne zrejmé, že obidva sudy (vychádzajúc z tých istých dôkazov ako prokurátor) inak hodnotili v spise obsiahnuté dôkazy ako prokurátor.

Dovolateľ - generálny prokurátor v dovolaní argumentuje, že sudy nesprávne hodnotili dôkazy a všetky okolnosti prípadu a že práve ním poskytnuté hodnotenie dôkaznej situácie je to správne.

Obvinený vo vyjadrení k dovolaniu replikuje v podstate tak, že sudy správne posúdili všetky okolnosti prípadu a správne vyhodnotili zabezpečené dôkazy a prokurátor zas nesprávne.

Žiadna strana konania sa ale doposiaľ nezamyslela, neriešila a ani sa nevyjadrila ku kompetencii najvyššieho súdu v dovolacom konaní.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Tu najvyšší súd poznamenáva, že ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (tento prípad), najvyšší súd sa ako súd dovolací nemôže (zákon mu to výslovne zakazuje vid'. § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku) zapojiť do „sporu“ medzi dovolateľom a súdmi nižších stupňov, ak tento spor spočíva výlučne len v rozdielnom hodnotení zabezpečených dôkazov a okolností prípadu.

Najvyšší súd v tejto súvislosti pripomína, že právomoc dovolacieho súdu je v prípade dovolania podaného oprávnenou osobou uvedenom v § 369 ods. 2 Trestného poriadku striktne ohraničená dôvodmi dovolania len podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (prvá veta v odseku 2 § 369 Trestného poriadku) a pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (tento prípad), navyše vetou za bodkočiarkou - správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nemôže už v tretej inštancii opätovne hodnotiť dôkazy a tak (ako sa to domáha dovolateľ) dokonca dospieť k iným, nepochybne skutkovým záverom, spočívajúcim v tom či boli, resp. neboli konaním uvedeným v skutkovej vete obžaloby naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Hodnotenie dôkazov a vyvodenie z toho právnych záverov je celkom nepochybne kategóriou procesného práva - § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní

- písm. a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu
- písm. c) závažnosť činu, vrátane príčin a podmienok jeho spáchania (aj materiálny korektív)
- písm. e) následok ...

V rámci dovolacieho konania, iniciovaného oprávnenou osobou uvedenou v ods. 2 § 269 Trestného poriadku, z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, môže najvyšší súd posúdiť len to, či skutok alebo iného okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené a teda, či právna kvalifikácia v celom rozsahu zodpovedá skutkovej vete, v tomto prípade uvedenej v obžalobe. Nemôže však zasahovať do hodnotenia dôkazného stavu prokurátorom na jednej strane a súdmi nižších stupňov na druhej strane tak, aby rozhodol, ktorý z týchto subjektov správne posúdil zabezpečené dôkazy a vyhodnotil okolnosti prípadu a ktorý z nich vyvodil z tohto hodnotenia správne právne - kvalifikačné závery. Dovolací súd by tak mohol učiniť len vtedy, ak by dovolanie podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky postupom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo sa ale v predmetnej veci nestalo.

Hoci sa najvyšší súd dôsledne oboznámil s argumentmi všetkých subjektov tohto konania, nemohol k nim zaujať stanovisko, pretože by tak porušil zákonnú maximu vyplývajúcu z vety za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Preto najvyšší súd uzatvára, že nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani iného) a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Na záver najvyšší súd poznamenáva, že ani argument prokurátora spočívajúci v tom, že súd I. stupňa mal nariadiť hlavné pojednávanie a rozhodnúť až po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní, nenapĺňa žiadny dovolací dôvod, keďže dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky. Dovolaciu námietku dovolateľa uvedeného v § 369 ods. 2 Trestného poriadku nemôže najvyšší súd akceptovať ako opodstatnenú, pretože by znamenala obsolentnosť ustanovenia § 241 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, či ustanovenia § 244 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V zmysle označených zákonných ustanovení je súd povinný (súd zastaví trestné stíhanie....) zastaviť

trestné stíhanie, ak žalovaný skutok nie je trestným činom ... (§ 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku).

Okrem iného, súd tak zabraňuje neopodstatnenému a neodôvodnenému postaveniu obvineného pred súd a tak vystaveniu obvineného len formálnemu procedurálnemu súdnemu konaniu v prípade, ak je už z obžaloby a zo spisového materiálu nepochybne zrejmé, že žalovaný skutok nie je trestným činom.

Ako je vidieť, súdy nižších stupňov postupovali v súlade so zákonom. Či išlo aj o obsahovo správne rozhodnutie, nemôže najvyšší súd skúmať, pretože by musel preskúmať a prípadne i korigovať ako právne úvahy a hodnotenia dôkazov a všetky okolnosti prípadu prokurátorom, tak aj právne úvahy a hodnotenia dôkazov a okolnosti prípadu súdmi nižších stupňov.

Dovolací súd v prípade, ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku takúto kompetenciu nemá a preto neostalo najvyššiemu súdu iné len rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

S ohľadom na konečný výsledok najvyššieho súdu sa zdanlivo nejavilo nevyhnutným tak podrobne citovať z odôvodnenia uznesenia okresného súdu o zastavení trestného stíhania, z dovolania generálneho prokurátora či z následných replík strán konania. Dovolací súd však so zreteľom na vylúčenie akýchkoľvek špekulácií najmä zo strany nie dostatočne zainteresovaných strán, považoval za potrebné aspoň takouto zostručnenou sumarizáciou rozhodných informácií umožniť aj týmto urobiť si aspoň primeraný obraz o predmetnej veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.